

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ἄλεξανδρινὸς συγγραφεὺς κ. Ἀπόστολος Λεοντῆς μετάφρασε, σὲ στίχους, ἀριστοτεχνικὰ τὸν «Προμηθεὺς Δεσμώτης» τοῦ Αἰσχύλου.

Ὁ κ. Λεοντῆς ἔχει τὸ προτέρημα νὰ δουλεύει μὲ μεγάλη προσοχή. Ἀπ' ὅ,τι μᾶς βεβαίωσαν ἑλληνιστὲς ποὺ σύγκριναν τὴ μετάφραση μὲ τὸ ἀρχαῖο κείμενο καὶ ἀπὸ δική μας ἀντίληψη ὁ ἄλεξανδρινὸς συγγραφεὺς ἔχει μεριμνήσει ἰδιαίτερα ν' ἀποδώσει πιστὰ τὸν Αἰσχύλο. Ἡ γλῶσσα τῆς μετάφρασης εἶναι μιὰ πολὺ καλὴ δημοτικὴ.

ΣΤΙΣ 17 Ἰουλίου πέρασε ἀπ' τὴν πόλη μας ὅπου ἔμεινε λίγες ὥρες γυρίζοντας στὴν Ἀθήνα ἡ πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκα κ. Αὔρα Θεοδωροπούλου, πολὺ γνωστὴ στὸν λογοτεχνικὸ κόσμον μὲ τὸ ψευδώνυμον Αὔρα Θέρου. Ἡ κ. Θεοδωροπούλου εἶχε πάει στὴ Συρία γιὰ νὰ παρενθεθεῖ στὸ «Συνέδριον τῶν Γυναικῶν τῆς Ἀνατολῆς», ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδας.

Ἡ δράση τῆς ἐκλεκτῆς γυναίκα γιὰ τὸ φεμινιστικὸ κίνημα στάθηκε πολὺ ὠφέλιμη. Τόσο μὲ τὸ περιοδικὸ «Ὁ ἀγώνας τῆς γυναίκα», ὅσο καὶ μὲ φωτισμένες διαλέξεις καὶ δραστήριες ἐνεργεῖες ἡ κ. Θεοδωροπούλου ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου ἐργάζεται μὲ ἐπιτυχία γιὰ τὴν ἀπόκτηση πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν δικαιωμάτων γιὰ τὴ γυναίκα.

Ἡ Ρίκα Σεγκοπούλου, τοῦ περιοδικοῦ μας, πῆρε συνέντευξη, μὲ τὴν κ. Θεοδωροπούλου, ποὺ φάνηκε στὸν «Ταχυδρόμον» ἀναδημοσιεύομε τὴ σχετικὴ μὲ τὸ «Συνέδριον τῶν γυναικῶν τῆς Ἀνατολῆς» περικοπή.

« Στὸ Συνέδριον αὐτὸ ἔλαβαν μέρος γυναῖκες τῆς Βηρυτοῦ, Δαμασκοῦ, Περσίας, Ἰράκ, Τουρκίας, Ἀφγανιστάν, Παλαιστίνης. Βέβαια, δὲν ἦταν φεμινιστικὸ κίνημα, γιὰ πολιτικὰ δικαιώματα. Εἶναι τὸ πρῶτον ξύπνημα τῆς γυναίκα γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματά της.

» Ζήτησαν ἰσότητα στοὺς Νόμους τοῦ διαζυγίου, κατάργηση τῆς πολυγαμίας, ἐφαρμογὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως γιὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια· καθορισμὸ τοῦ κατωτάτου ὅριον ἡλικίας γιὰ τὸ γάμον. Κορίτσια, ὄχι κάτω ἀπὸ 16 ἐτῶν καὶ ἀγόρια ὄχι κάτω ἀπὸ 18.

» Ἰδιαίτερη ἐντύπωση μοῦκανε, ὁ πατριωτισμὸς τῶν γυναικῶν αὐτῶν. Ἔχουν ἔντονον ἐθνικιστικὸ φρόνημα καὶ βαθειὰ συναίσθηση τῆς πίεσης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Προστασίας. Ἀπόδειξη ποὺ πάθησαν καὶ δύο ἀποφάσεις—γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς ἀραβικῆς γλώσσας καὶ τὴν ὑποστήριξη τῆς ἐθνικῆς τους βιοτεχνίας.

» Ὅσο γιὰ τὸν φερετζέ καὶ τίς ἄλλες περιοριστικὰς ἀρχές, θεωροῦν, ὅτι εἶναι ζήτημα χρόνου. Ὅσο περισσότερο φωτίζονται οἱ γυναῖκες, τόσο γρηγορότερα αὐτὰ τὰ ζητήματα θὰ λυθοῦν μόνον τους. Τὸ Συνέδριον δὲν εἶχε καθόλου ἐπαναστατικὸ χαρακτῆρα καὶ

ούτε θέλησαν να τοῦ τὸν δώσουν, γιατί θάταν ἀδύνατο τότε καὶ νὰ συγκροτηθεῖ μὲ τίς τρομερές συνθήκες, μέσα στίς ὁποῖες ζεῖ ἡ γυναῖκα στήν Ἀνατολή.

» Σᾶς βεβαιῶ, πὼς αἰσθάνθηκα σὰ μιὰ προσβολή κατὰ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ μου νὰ βλέπω ἀνθρώπινα πλάσματα νὰ ζοῦνε στή σκλαβιά, μὲ τὸν τρόμο τοῦ ἀνδρα, κλεισμένα μὲς τὰ σπίτια μὲ τοὺς πανύψηλους τοίχους καὶ τὰ καφασωτὰ παράθυρα — σὰ μοναστήρια — ἀπομονωμένα ἀπ' τὸν ἔξω κόσμο.

» Πολλές ἀπ' τίς γυναῖκες πού παρευρέθησαν στὸ Συνέδριο ἦταν μορφωμένες, ξέραν ξένες γλώσσες, καὶ μιλοῦσαν μὲ εὐγλωττία. Ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρον ἦταν πού ἀντιπροσωπεύτηκαν σ' αὐτὸ γυναῖκες διαφόρων θρησκευτικῶν δογμάτων καὶ μέσα στήν κοινὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ἐξύψωση τῆς γυναίκας ἔλειψε τελείως ὁ θρησκευτικὸς ἀνταγωνισμὸς πού εἶναι συνήθως τόσοσ ὀξύς. Αὐτὸ δείχνει πόσο βαθειὰ ἡ γυναῖκα τῆς Ἀνατολῆς νοιώθει τὴν ἀνάγκη τῆς ἀπολύτρωσής της καὶ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀλληλεγγύης μὲ ὅλες τίς ὁμόφυλές της».

Η ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΗ νέα ποιήτρια Μαρία Πολυδούρη, ὅστερα ἀπὸ μιὰ μαρτυρικὴ ἀρρώστεια πέθανε στίς 29 Ἀπριλίου, στήν κλινικὴ τοῦ Χρηστομάνου, ὅπου εἶχε τελευταία μεταφερθεῖ. Ὅσοι τὴν γνώριζαν, οἱ ὅσοι παρακολούθησαν τὴ ζωὴ της τὸ περίμεναν αὐτὸ τὸ τέλος. Οἱ φίλοι της τὴν ἔβλεπαν νὰ σβύνει ἀργὰ ἀργὰ καὶ ὁμως ὡς τὰ τελευταῖα της ζητοῦσε ν' ἀγαπήσει, λαχταροῦσε τὸν ἔρωτα. Βιάστηκε νὰ ζήσει ὅσο μπορούσε πιὸ ἐντατικά, καὶ ἀσυλλόγιστα σπατάλησε τὸν ἑαυτὸ της.

Μέσα ἀπὸ ἔργο της βγαίνουν ἀνατριχιαστικὲς οἱ φωνές τοῦ πόνου, τοῦ πόνου.

Ὁ θάνατός της στέρησε τὰ νεοελληνικὰ γράμματα ἀπὸ ἓνα ἐξαιρετικὸ ποιητικὸ ταλέντο πού ποιῶς ξέρει ἀκόμα τί μπορούσε μὲ τὸν καιρὸ νὰ μᾶς δώσει.

ΑΠΤΙΣ ἀρχὲς Ἰουνίου παίζει στήν πόλη μας στὸ θέατρο Μελβεντέρε, ἓνας καλοσυνταγμένος θίασος πρόζας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν ὑπέροχη comedienne μας Κυβέλη. Ὁ θίασος εἶναι συνεταιρικὸς — Γαβριηλίδη, Δενδραμῆ, Παρασκευᾶ, Νέζεγ — καὶ ἐργάζεται μὲ πολὺ εὐσυνειδησία Ἐκτιμοῦμε τὴν προσπάθεια τῶν ἐκλεκτῶν μας καλλιτεχνῶν. Μᾶς παρουσίασαν ἔργα καλοβαλμένα καὶ ἓνα σύνολο ὑπόδυσης ἀξιο πολλῆς προσοχῆς.

Τὸ ρεπερτόριό τους ἐκλεκτικὸ, ἰδίως στίς φιλολογικὲς βραδύς ὅπου εἶδαμε Ἰψεν, Ἀντρέγιεφ, Ἀρτσιμπάσεφ Nicodemi. Ὁ καλὸς θίασος θὰ παίξει προσεχῶς «ἐλληνικὲς τραγωδίες».

Η-ΘΕ ἀπτήν Ἀθήνα ὁ ξεχωριστὸς καλλιτέχνης Γ. Μπούρλος γιὰ νὰ συμπράξει μὲ τὸν θίασο ἐλλήνων καλλιτεχνῶν στὸ Μελβεντέρε. Τὸ μεγάλο ταλέντο τοῦ κ. Μπούρλου εἶχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκτιμήσομε στίς φετεινὲς Δελφικὲς Ἑορτές, τὸν εἶδαμε στὸν δῦσκολο ρόλο τοῦ Προμηθεᾶ.

Ἐδῶ θὰ παίξει προσεχῶς δικό του ρεπερτόριο. Θὰ πρωταγωνιστήσῃ δὲ στὸν «Προμηθεᾶ Δεσμώτη» πού θ' ἀνεβάσῃ ὁ θίασος κατὰ μετάφραση τοῦ ἀλεξανδρινοῦ συγγραφέα κ. Ἀπ. Λεοντῆ.

ΚΙ ΑΛΛΟΣ πολὺ νέος λογοτέχνης πέθανε στήν Ἀθήνα τὴν ἀνοιξή,

ὁ Νίκος Σαράβας, φυματικός. Ἀναλόγως τὴν ἡλικία του, ὁ Σαράβας ἔδωσε ἀρκετὰ ὀγκῶδες ἔργο, τέσσερα βιβλία. Τὰ διηγήματά του τὰ πρῶτα ἦταν συμπαθητικά. Γιὰ τὸ τελευταῖο του βιβλίον «Μία πληγὴ δίχως αἷμα», πού κυκλοφόρησε λίγον καιρὸ πρὶν πεθάνει, μᾶς εἶχε στείλει, καὶ μπαίνει στὸ τεῦχος μας αὐτό, βιβλιοκρισία ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. Τέλλος Ἄγρας.

Ὁ Σαράβας θὰ μπορούσε νὰ ἐξελιχτεῖ σ' ἓνα μυθιστοριογράφου μὲ στόφα, καὶ τὸ μυθιστόρημα σπανίζει τόσο στὴν τελευταία παραγωγή μας.

ΤΟ σωματεῖον «Ἐθνικὸς Σύνδεσμος Ἑλληνίδων Αἰγύπτου» πού, ὑπὸ τὴν προεδρεία τῆς διαπρεποῦς ἐπιστήμονος κ. Παναγιωτάτου, μὲ τόση φωτισμένη φιλανθρωπία φροντίζει γιὰ τὴν υἰεΐα τῶν μικρῶν παιδιῶν καὶ γιὰ τὴ μόρφωση τῶν ἐργατικῶν κοριτσιῶν μας ἐγκαινίασε τὸν Ἰούνιον ἓνα χρησιμώτατον ἴδρυμα τὸ «Ζερμπίνειον Οἰκοτροφεῖον Παιδικῶν Ἐξοχῶν», σταθμὸς Σιούφ.

ΣΤΗΝ Σάμο, στίς 27 Ἀπριλίου, ὁ κ. Α. Θαλασσινὸς ἔκανε μιὰ διάλεξιν μὲ θέμα «Ὁ Καβάφης στὴν ποίησιν». Ἡ διάλεξις ἔγινε στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλοτεχνικοῦ Ὀμίλου.

ΠΕΘΙΝΕ τὸν Ἀπρίλιον ὁ συγγραφεὺς Δ. Παπαδόπουλος γνωστὸς μὲ τὸ ψευδώνυμον Τυμφορηστὸς. Τὰ ἔργα του εἶχαν μεγάλη κυκλοφορία στὸ πολὺ κοινόν. Σ' ἓνα σημείωμα ὁ Ξενοπούλου ξεχωρίζει ὡς τὰ δημοφιλέστερα ἀπὸ τὰ ρωμάντσα τοῦ Τυμφορηστοῦ τὴν «Ὠραία τοῦ Πέραν» καὶ τὴν «Γόησσα τῶν Ἀθηνῶν». Ὁ ἴδιος ὁ Τυμφορηστὸς θεωροῦσε γιὰ καλύτερον ἔργο του τὸν «Ἀνθρωπιστή».

ΜΕ χαρὰ μας σημειώνομε ὅτι ἡ Συντροφία «Ἐλεύθερες Τάσεις», γιὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς ὁποίας γράψαμε στὸ τεῦχος μας τοῦ Μαΐου, ἀρχισε, μ' ἐπιτυχία, τίς φιλολογικὰς συγκεντρώσεις τῆς.

Ξεχωρίζομε ἀπ' αὐτὰς τὴ βραδύα τῆς 26 Ἰουνίου, στὴν ὁποία, μεταξὺ ἄλλων, ὁ κ. Γ. Α. Παπουτσάκης καὶ ὁ κ. Φούλης Μουζούρης διάβασαν ἀνεκδότα ποιήματά τους, καὶ ὁ κ. Γιώργος Ἀγαλιανὸς τὸ διηγημά του «Κατρακύλα» (πού τυπώνομε σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος). Στὴν συγκέντρωσιν τῆς 3 Ἰουλίου ἔγινε συζήτησις πᾶνω σὲ μιὰ θεωρίαν τοῦ Ἴρλανδοῦ φιλοσόφου Berkeley. Σὲ ἄλλες βραδύες ἔγιναν ἀπαγγελίες ποιημάτων Καβάφη, Μαλακάση, Verlaine καὶ Mallarmé.

Στίς «Ἐλεύθερες Τάσεις», καθὼς μάθαμε, ἀποτάνθησαν γιὰ ἔγγραφην νέοι διανοούμενοι ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια — καὶ ἔγιναν εὐχαριστικῶς δεκτοί. Ἀπὸ αὐτοὺς σημειώνομε τὸν Καίρινόν λογοτέχνη κ. Γιάννη Χατζηαντρέα.

ΣΤΟΝ «Ταχυδρόμον» τῆς πόλης μας (25 καὶ 26 Ἰουνίου) δημοσιεύθηκε μιὰ παράξενη διάλεξις περὶ νεοελληνικῆς λογοτεχνίας πού ἔγινε στὸ Λονδίνον ἀπὸ τὸν κ. Χ. Χορμούσιον.

Παρουσίασε τὸν Παλαμᾶ ὡς τὸν μέγιστον τῶν ζώντων Ἑλλήνων ποιητῶν. Δὲν τὸ διατύπωσε δὲ αὐτὸ ὁ κ. Χορμούσιος ὡς ἀτομικὴ του γνώμη. Ἀλλὰ, ὡς τυπώθηκε ἡ διάλεξις, φαίνεται ὅτι τὸ παρουσίασε ὡς πρᾶγμα παραδεγμένον ἀπ' τὸν ἑλληνικὸν λογοτεχνικὸν κόσμον. Ὁ κ. Χορμούσιος ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ — ὅτι γνωρίζουν ὅλοι οἱ ἀσχολούμενοι στὴ λογοτεχνία μας — πῶς διόλου δὲν εἶναι πα-

ραδεγμένο πρῶγμα. Καί εἶναι πολὺ ἄτοπο νὰ δίδονται στοὺς ξένους ἐσφαλμένες πληροφορίες.

Ἄστειο εἶναι νὰ γίνεται διάλεξι γιὰ νεοελληνική λογοτεχνία καὶ νὰ μὴν ἀναφέρεται ὡς δὲν ἀνάφερε ὁ κ. Χορμούζιος) τὴν ποίησιν τοῦ Μαλακάση — πιὸ σημαντικὴ στὴν γνώμη πολλῶν νεοελλήνων λογίων ἀπ' τὴν ποίησιν τοῦ Παλαμᾶ.

Ἄστειο ἦταν νὰ κάμει ὁ κ. Χορμούζιος τὴ διάλεξίν του σὲ Ἄγγλους καὶ νὰ μὴ τοὺς μιλήσει γιὰ τὸν Καβάφη τοῦ ὁποῦ ποιήματα μεταφρασμένα φάνηκαν σὲ σοβαρὰ ἀγγλικά περιοδικά, καὶ τοῦ ὁποῦ ἡ νεώτροπὴ ποίησιν ἔχει ἐλκύσει τὸ ἐνδιαφέρον, εἶναι θέμα συζήτησιν σὲ πολλοὺς κ' ἐκλεκτοὺς κύκλους τῆς διανοητικῆς ἀγγλικῆς νεολαίας.

Ἄστειο ἦταν νὰ μιλήσει ὁ κ. Χορμούζιος γιὰ τὸ διήγημα καὶ νὰ μὴν ἀναφέρει τὸν Βουτυρᾶ. Νὰ μιλήσει γιὰ λογοτεχνικὴ κριτικὴ καὶ νὰ παραλείψει τὸν Παράσχο, τὸν Ἄλκη Θρύλο, τὸν Λαπαθιώτη, τὸν Τέλλον Ἄγρα.

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ θὰ ἀφιερῶσει ἓνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη τῆς στὴν Ἐθνικὴ Ἐκατονταετηρίδα. Ἀποτάθηκε σὲ πολλοὺς νεοέλληνας λογίους ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ διάφοροι ἀλεξανδρινοί. Εὐχόμεσθε κάθε ἐπιτυχία στὴν ὥραία αὐτὴ προσπάθεια.

Ἡ «Ἐλληνικὴ Ἐπιθεώρησις» θὰ βγάλει ἐπίσης στὶς ἀρχὲς Σεπτεμβρίου ἓνα τεύχος ἀφιερῶμένο στὶς Δελφικὰς Ἑορτὰς. Μία ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς Εὐᾶ καὶ Ἄγγελον Σικελιανόν, Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη, Εὐγεν. Ζωγράφου, Φίλιππον Δραγούμη, Μιχαὴλ Τόμπρον, Ἄλεξ. Φιλαδελφέα, Ρίκα Σεγκοπούλου καὶ Ἄπ. Μαγγανάρην θὰ ἐπιμεληθῆ τὴν ὕλην τοῦ πανηγυρικοῦ αὐτοῦ τεύχους.